

На вниманието на г-жа ИЛИЯНА БАЛТОВА

Уважаема колега БАЛТОВА ,

Съюзът на съдиите в България отправя към Вас приложените към настоящето писмо въпроси.

Призоваваме Ви да отговорите на тях по възможност в писмен вид, преди изслушването на Общото събрание, насрочено за 10.06.2017 г., за да има възможност на това събрание да изложите концепцията си и отговоряте на задавани Ви от присъстващите въпроси. Ангажираме се, в случай, че отговорите писмено на нашите въпроси, отговорите Ви да бъдат публикувани на интернет страницата на ССБ и да бъдат разпространени сред членовете на организацията.

С пожелания за успех в предстоящия избор на членове на ВСС,

Атанас Атанасов,

Председател на УС^т на ССБ

Моля изпращайте писмени отговори на адрес office@judgesbg.org

1. Считате ли, че сегашното устройство и структура на Висшия съдебен съвет гарантират осъществяването на възложените на този орган от КРБ и ЗСВ функции?
2. Какво е становището Ви относно дейността на досегашния състав на ВСС в неговия мандат в следните области:
  - защита на независимостта на съдебната власт и на нейния авторитет;
  - осигуряване на прозрачно и предвидимо кадрово развитие на съдиите;
  - избор на председатели на съдилища и техни заместници;
  - дисциплинарна отговорност на съдиите;
  - превенция на корупцията в органите на съдебната власт;
  - обезпечаване на условията на работа на съдиите и на техните осигурителни и трудови права;
  - реформа на съдебната карта?
3. Каква е оценката Ви за начина на вземане на решения в дейността на сегашният ВСС, бихте ли променили и какво точно в този процес?
4. Какво е необходимо да се промени и ако бъдете избрани какви действия ще предприемете за това в следните области от дейността на следващия ВСС:
  - защита на независимостта на съдебната власт и на нейния авторитет;
  - осигуряване на прозрачно и предвидимо кадрово развитие на съдиите;
  - избор на председатели на съдилища и техни заместници;
  - дисциплинарна отговорност на съдиите;
  - превенция на корупцията в органите на съдебната власт;
  - обезпечаване на условията на работа на съдиите и на техните осигурителни и трудови права;
  - реформа на съдебната карта?
5. Какви конкретно качества считате, че следва да притежават бъдещите председател на ВКС, председател на ВАС и главният прокурор, така че профилът им да съответства на изискванията на закона за заемането на съответната длъжност?
6. Как бихте постъпили, ако стане невъзможно в следващия ВСС да осъществите концепцията, която сте защитили пред своите колеги – избиратели?

ВСС - 6704

17.05.2017

И.П.И

Институт за пазарна икономика
бул. "Патриарх Евтимий" № 10, София 1142
тел./факс: (+359 2) 952 62 66, 952 35 03
ел. поща: mail@ime.bg

ИЗХ. № 50/15.05.17 страница в интернет: www.ime.bg

ДО:
СЪДИЙСКАТА КОЛЕГИЯ
НА ВИСШИЯ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ВЪПРОСИ КЪМ КАНДИДАТИТЕ ЗА ЧЛЕНОВЕ НА ВСС ОТ КВОТАТА НА СЪДИИТЕ

по реда на чл. 29и, ал. 2 от ЗСВ във връзка с чл. 20, ал. 1 от Правилата за провеждане на избори на членове на ВСС от съдиите, прокурорите и следователите

ОТ:
Десислава Еникова Николова, и.д. изпълнителен директор на Фондация „Институт за пазарна икономика“, гр. София, регистрирана по ф. д. № 6315 от 1993 г. на Софийски градски съд, с БУЛСТАТ 831344929.

УВАЖАЕМИ ДАМИ И ГОСПОДА,

С настоящето писмо представям и моля да приемете въпросите към всички 27-ма кандидати за изборни членове на ВСС от квотата на съдиите.

Въпроси:

1. Считате ли, че трябва да бъде възобновен дебатът за изменение на Конституцията на Република България в посока деполитизиране на Висшия съдебен съвет (ВСС) като гаранция за независимостта на съдебната власт, в това число:
  - намаляване на броя на членовете на ВСС, излъчвани от Народното събрание (НС),
  - увеличаване на броя на членовете на ВСС в съдийската колегия на съвета, избирани пряко от съдии?

Ако отговорът Ви е положителен, ангажирате ли се като бъдещ член на ВСС да инициирате дискусия между ВСС, представители на законодателната власт и експерти от НПО сектора и академичните среди?

2. Считате ли, че през мандата на следващия ВСС (2017-2022 г.) съветът трябва да представя ежемесечен отчет по изпълнение от страна на ВСС на препоръките към България, заложиени в Механизма за сътрудничество и проверка на Европейската комисия по отношение на слабостите в съдебната реформа и борбата срещу корупцията и организираната престъпност?

Ако отговорът Ви е положителен, ангажирате ли се като бъдещ член на ВСС да инициирате дискусия между ВСС, представители на законодателната власт и експерти от НПО сектора и академичните среди?

3. Какви мерки предвиждате за увеличаване на прозрачността на работата на ВСС, включително и за управлението на ресурсите на съдебната власт?
4. Считате ли, че през мандата на следващия ВСС (2017-2022 г.) проектът на бюджет на съдебната власт трябва да бъде програмен (а не на исторически принцип, както досега) и да обвързва разходите с конкретни цели и програми на ВСС?
5. Ангажирате ли се с прилагане на практика на заложената стратегия за реформа на съдебната карта и в какви посоки виждате възможните оптимизации на системата?
6. Ангажирате ли се отчетът на бюджета на съдебната власт да бъде ежемесечен и подробен по примера на отчета за държавния бюджет?
7. Ангажирате ли се годишният отчет на бюджета на ВСС да е съпроводен, освен от подробни данни по разходните пера по примера на отчета за държавния бюджет, и от наративен доклад?

15.05.2017 г.
гр. София

С уважение:

Център на НПО
в Разград

000-6996

15-05-21

Изх. №Ц-68/23.05.2017г.

ДО ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ
ГРАД СОФИЯ

ВЪПРОСИ

КЪМ 27 КАНДИДАТИ ЗА ЧЛЕНОВЕ НА ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ ОТ КВОТА НА СЪДИИТЕ

На основание чл.29и, ал.2 от Закон за съдебната власт.

Уважаеми кандидати за членове на Висш съдебен съвет от квота на съдите,

Обръщаме се с въпроси относно заявено желание да бъдете избрани за членове на ВСС, с молба да отговорите писмено на всички питання. Отговорите Ви ще дадат възможност на Вашите колеги да се запознаят с мнението Ви по важни въпроси от съдебната реформа и ще увеличи тяхната информираност, преди да направят своя избор и предпочитания.

За представителите на обществеността и гражданите е важно да знаем какви личности ще бъдат избрани за членове на новия Висш съдебен съвет, който е натоварен с много очаквания.

1. Кои три важни стъпки е необходимо да бъдат направени в България, за да се повиши доверието на гражданите в правосъдието и усещането за справедливост, като се наложи истинско върховенство на закона?
2. Споделете Вашето разбиране за независима съдебна система и в какво се изразява това.
3. Моля, посочете три важни причини да се отстоява пълна съдебна независимост от държавата, при положение, че гражданите плащат на 100% всички разходи за правосъдие (565 млн. лв. е бюджетът за 2017г.)!
4. Как, според Вас, е необходимо да се (ре)организира структурата и броя на съдилища и прокуратури, за да отговаря на обществените очаквания за справедливо правосъдие? В момента в България има повече от 360 съдилища и прокуратури (от районно до върховно ниво), в които работят 4500 магистрати и 9000 служители.

Носител на Златен ключ 2007 за достъп до обществена информация

Център на НПО
в Разград

5. Бихте ли приели за свой личен ангажимент да отстоявате да бъдат включени за приоритети в бюджета на съдебната власт за 2018г.: 1) преразглеждане границите на съдебните райони - съдебна география; 2) оптимизиране броя на съдилищата и прокуратурите - съдебна карта; 3) въвеждане на електронно правосъдие; 4) намаляване на административните разходи и ограничаване на разхищенията.
6. Как бихте опровергали твърдението за българската съдебна система: *„Повишено усещане за корупция, конфликти на интереси и проблеми с етичното поведение на магистратите. Независимо от всички стратегии и доклади по темата положението е драматично. Съдебната система се е превърнала в бастион на семейно правосъдие – усещане за мафия. Наблюдава се корупционната практика “непотизъм” на всички нива. Много семейства и роднини работят в един съдебен окръг.”*
7. Защо, според Вас, Кодексът за етично поведение на българските магистрати, не регулира етиката и публичното поведение на съдии и прокурори; не е възпиращ фактор за разстеж на корупцията в съдебната система?
8. Необходимо ли е да се оцени ролята на следствените органи в съдебната система на България за последните 10 години? Защо?
9. Смятате ли са правилно следователите в България да имат самостоятелна квота във ВСС (само те да избират свой представител за член), след като следствието е част от прокуратурата (от 2007г.)? Защо?
10. Как бихте оценили дейността на административните съдилища в България, 10 години след създаването им (2007г.)?
11. Необходимо ли е, според Вас, административните съдии да имат самостоятелна квота във ВСС, по модела на следователите? Защо?
12. Смятате ли за правилно решение ВСС да има самостоятелна и „независима” политика в международните отношения, без да има съгласуване и координация с Министъра на правосъдието? Защо?

23.05.2017г.
град Разград

ГЕОРГИ МИЛКОВ
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА УС

Сдружение „Център на НПО в Разград“ управлява Консултативен център по проблемите на домашното насилие в Разград, като иновативна социална услуга в общността. Прилагат се Възстановителна програма за жертви и Специализирана програма за извършители на домашно насилие (от 2004г.), като важна част от процеса на превенция на домашното насилие <www.ngo-rz.org>. Центърът на НПО в Разград разработва и прилага пилотни програми в подкрепа на съдебната реформа. Осъществени са осем проекта за гражданско наблюдение на съда и подкрепа на съдебната система в България. Администрира Център за работа с доброволци. Осъществени са осем проекта за гражданско наблюдение на съда и подкрепа на съдебната система в България. Центърът на НПО в Разград създаде Национална НПО мрежа за гражданско наблюдение на съда в България (2007г.), в която участват над 65 неправителствени организации <www.watch.ngo-rz.org>. Сдружение „Център на НПО в Разград“ е член на Съвета по прилагане на Актуализираната стратегия за реформа в съдебната система към Министерски съвет на Република България.

Носител на Златен ключ 2007 за достъп до обществена информация

Сдружение "ЦЕНТЪР НА НПО В РАЗГРАД" е регистрирано в съответствие с ЗЮЛНЦ, решение по ф.д. №37/1997 г. на РОС
БУЛСТАТ: 116019267, жк. "Освобождение" 34, пк 237, Разград 7200, България
Тел.: (+359 84) 661694, E-mail: office@ngo-rz.org, www.ngo-rz.org

5. Можете ли да дадете ясен пример за приложима и ефективна антикорупционна мярка в съдебната власт?

6. Какво е мнението Ви за това бюджетът на съдебната власт да се изготвя на принципа на програмното бюджетиране?

7. Тази година се навършват 25 години от Европейската конвенция за правата на човека в България. Съгласно чл. 130а ал. 2, т. 3 от Конституцията пленумът на ВСС "организира квалификацията на съдиите, прокурорите и следователите". Ако бъдете избран за член на ВСС, какво ще направите за повишаване знанията и квалификацията на магистратите и в частност на прокурорите и следователите относно познаване практиката на Европейския съд по правата на човека?

25.05.2017 г.

С уважение,

Биляна Гяурова-Вегертседер

Директор

Български институт за правни инициативи

До Висшия съдебен съвет
Съдийска колегия

по процедурата за избор на
членове на ВСС от съдиите

Въпроси

от сдружение за осъществяване на общественополезна дейност
Съюз на одиторите от Сметната палата,
с адрес: гр. София, ул. „Банско шосе“ № 13,
представявано от председателя на сдружението

по процедурата за провеждане на избори на членове на ВСС от съдиите

към всички 27 кандидати

Господа/жи кандидати,

Във връзка с чл. 20, ал. 1 от Правилата за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите, имаме следните въпроси към всички вас.

Въпросите имат за цел в сравнителен план да открият различията във вижданията на всеки един кандидат за управлението на съдебната власт, и съответно да мотивират или не, избора на всеки непредубеден съдия. Освен това, въпросите целят да покажат на суверена настройката сред съдийското съсловие по важни и значими социални въпроси, с проблематиката им.

Въпросите са следните :

1. Какво стратегическо има в управлението на един съд и какво беше същото това управление от Висшия съдебен съвет досега, съобразно на § 1.4 от Закона за Сметната палата - ДР ?

2. Коя е "ахилесовата пета" в управлението на съдебната власт - липсата на структурни реформи по/със съдебната карта или качественото му кадрово обезпечаване ?

3. Допада ли ви идеята, първото управленско решение на пленума на новия ВСС да е: 3/4 от 444 щатни бройки за следователи да се трансформират в съдийски, примерно за/в най-натоварените съдилища в страната - СРС, СГС, Административен съд София-град и други ?

4. Подкрепяте ли лансираната идея от председателя на ВКС за реформи в юридическото образование, и в какво да се изразяват те ?

5. Настъпва ли момента за нов обществен договор и за нов Наказателен кодекс ? Одобрявате ли идеята за избора на първоинстанционните съдии и прокурори от електори с висше образование, хуманитарен профил - по съдебни райони ? Приложима ли е тази опция и за т.нар. трима големи в съдебната система, които да предлагат екипите си ? Съществува ли обществена потребност от въвеждането на образователен ценз къмто народните избраници, като примерно половината от тях да са с юридическо образование ?

6. Потребна ли е на законодателя експертизата на съдебната власт под формата на законодателна инициатива ? Чия да бъде последната - на ВСС; ВКС; ВАС; главен прокурор, или на всички изброени ?

7. Кой антикорупционен модел да рецепира България ? Оригинално законодателно решение възможно ли е ? Допада ли ви идеята, Сметната палата, като една особена юрисдикция, осъществяваща *de jure* външния одит, да ръководи и антикорупционната политика в страната ?

8. Трябва ли управленската отговорност в глава втора (чл. 6-9 във вр. с § 1.2 и 8) от Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор да е скрепена със санкция и кой държавен орган да я реализира ? Съществува ли корелация между съдия и ръководител по смисъла на § 8 от този закон ?

9. За кой отбор ще играете в бъдещия ВСС /на змиите или на пчелите/, или ще сте рахат ?

10. Управлението на съдебната власт - част от доброто управление на държавата ли е ? Дайте вашето обяснение за едноцифрения процент доверие към дейността на третата власт ?

11. Има ли нужда и съдебната власт от въвеждането на принципите на пълна изборност и мандатност по подобие на другите власти, т.е. без т.нар. несменяемост по чл. 129, ал. 3 от Конституцията ?

12. Ако се премахне или намали т.нар. парламентарна квота във ВСС, би ли се подобрило правосъдието ? А ако се замени същата с професионална такава, примерно избирана от едно общо събрание на всички юридически и свободни професии - едно добро управленско решение ли ще е ? "Балансът на силите" (*de jure* 50:50) в квотния принцип във ВСС - златното сечение ли е ?

13. Реформа, независимо в коя сфера на обществените отношения, чие дело следва да е - на външни или на вътрешни фактори спрямо системата ?

14. Членството на главния прокурор в професионална организация на съдии, пречка ли е по смисъла на чл. 13, ал. 2 от ЗЮЛНЦ за упражняване на правомощията на прокуратурата в борбата срещу тероризма ? Приемливо ли е такива организации да се ползват от чуждо или външно финансиране ?

26.05.2017 г.

С уважение :

гр. София

До Висшия съдебен съвет
Съдийска колегия

по процедурата за избор на
членове на ВСС от съдиите

Уточнение

от сдружение за осъществяване на общественополезна дейност
Съюз на одиторите от Сметната палата,
с адрес: гр. София, ул. „Банско шосе“ № 13,
представявано от председателя на сдружението

по въпроси от сдружението, и по
процедурата за провеждане на избори на членове на ВСС от съдиите

към всички 27 кандидати

Господа/жи кандидати,

Във връзка с чл. 20, ал. 2 от Правилата за провеждане на избори на членове на Висшия съдебен съвет от съдиите, прокурорите и следователите, моля на отговорите на въпросите да се даде максимално широка гласност, и предвид чл. 1а, ал. 3 от ЗСВ.

Във въпрос 8 под § 8 се има предвид дефиницията на "Ръководители" по ЗФУКПС, дадена в параграф 1, точка 8, ДР на този закон.

26.05.2017 г.

С уважение :

гр. София

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
ВСС-6290	09-06-2017

Съюз на съдиите в България

1. Считате ли, че сегашното устройство и структура на Висшия съдебен съвет гарантират осъществяването на възложените на този орган от КРБ и ЗСВ функции?

В правовата държава, основана на принципа за разделението на властите, съдебната власт трябва да е независима от другите две власти и органът, който трябва да утвърждава и гарантира тази независимост, е ВСС. За да реализира в пълната функцията си да представлява магистратите и да отстоява независимостта им, ВСС следва да се състои в по-голямата си част от съдии, избрани от съдии - Становище № 10 (2007 г.) на Консултативния съвет на европейските съдии към Съвета на Европа. Парламентарната квота, замислена от конституционния законодател като способ за преодоляване капсулирането на съдебната система и осигуряване допълнителна легитимност на органа, чрез представителност, произтичаща от суверена, не следва да бъде премахвана. Тя, обаче, не бива да има блокираща или контролираща роля по отношение на решенията, касаещи статута на магистратите, защото това не дава възможност за реална представителност на магистратурата, която може да се реализира само от членове, избрани от самата нея. Като първа мярка, по първата стратегическа цел на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система, приета с решение на Народното събрание от 21.01.2015 г., и пътната карта към стратегията, приета с решение на Министерския съвет от 22.04.2016 г., също се предвижда реструктуриране на ВСС, така че решенията по кариерни и дисциплинарни въпроси за съдии да се вземат от колегия, включваща мнозинство от съдии, избрани от съдии.

2. Какво е становището Ви относно дейността на досегашния състав на ВСС в неговия мандат в следните области:
  - защита на независимостта на съдебната власт и на нейния авторитет;
  - осигуряване на прозрачно и предвидимо кадрово развитие на съдиите;
  - избор на председатели на съдилища и техни заместници;
  - дисциплинарна отговорност на съдиите;
  - превенция на корупцията в органите на съдебната власт;

- обезпечаване на условията на работа на съдиите и на техните осигурителни и трудови права;
- реформа на съдебната карта?

За съжаление, настоящият състав на ВСС не адресира с нужната задълбоченост и последователност проблемите във всяка една от изброените области.

Спорадичните декларации, във връзка с недопустими атаки срещу независимостта на съда, разкриват липсата на системен подход - въпреки наличието на нарочна комуникационна стратегия на съдебната власт - за преодоляване на фундаменталния проблем с неразпознаването от обществото на съдийската независимост като цивилизационна ценност.

Понякога за обективния наблюдател беше трудно да проследи логиката на някои от взетите, или невзетите, решения по избори на ръководители на съдилища. В някои случаи съдийското самоуправление беше игнорирано от действията на органа.

Относно дисциплинарните производства се породиха усещане за нееднаквост на критериите и избирателен подход към магистратите.

Съществен проблем беше отсъствието на експедитивност и сръчност на произнасянията на Съвета, което затормози работата на системата в много отношения.

Като положителни стъпки следва да се отчетат въвеждането на системата за отчитането на натовареността и приемането на Наредбите за конкурсите и атестирането.

3. Каква е оценката Ви за начина на вземане на решения в дейността на сега действащия ВСС, бихте ли променили и какво точно в този процес?

Не е нужно, а даже е опасно, всички в Съвета да са единомишленици. Демократичното общество се нуждае от плурализъм- една птица лети с две крила, но дебатът следва да е конструктивен, да почива на доводи за законност и целесъобразност, нишката на взетото решение да може да се проследи в изказванията и аргументите да бъдат изложени по ясен и прозрачен начин. Настоящият състав на ВСС не винаги отговори на очакванията на магистратите в този аспект.

Какво бих променила:

Ще способствам дебатът да се води в полето на правото, в рамките на вежливостта и при зачитане на чуждото мнение, с прагматичен и загрижен за магистратите подход. Наложително е ВСС да демонстрира най-високо ниво на прозрачност в отношенията си със съдиите и с

обществото, като развива предвидими процедури и мотивира всички свои решения. Последователността в работата и тя да бъде видима е особено важно за премахване на двойните стандарти.

4. Какво е необходимо да се промени и ако бъдете избрани какви действия ще предприемете за това в следните области от дейността на следващия ВСС:

- защита на независимостта на съдебната власт и на нейния авторитет;
- осигуряване на прозрачно и предвидимо кадрово развитие на съдиите;
- избор на председатели на съдилища и техни заместници;
- дисциплинарна отговорност на съдиите;
- превенция на корупцията в органите на съдебната власт;
- обезпечаване на условията на работа на съдиите и на техните осигурителни и трудови права;
- реформа на съдебната карта?

Отговор на въпроса се съдържа в представената от мен концепция за работата на ВСС, като имам конкретни, иновативни предложения.

Бих открито следните акценти:

- създаване на действителен протокол за реакция на ВСС при констатирани посягателства върху съдийската независимост, който задължително включва изслушване на засегнатия магистрат;
- създаване на постоянна комисия към ВСС, ангажирана с управление методите на работа, със задача постоянен преглед и усъвършенстване на съществуващите методи на работа, поставяне на цели и предлагане на разрешения, въвеждането им, анализ и оценка на постигнатото;
- въвеждане на единен унифициран стандарт за съдебните актове;
- обсъждане в Съвета на годишния доклад на министъра на правосъдието по изпълнението на решенията на ЕСПЧ, след приемането му от Народното събрание, както и вътрешните актове и процедури, и създаването на работна група по очертаване на конкретни мерки за преодоляване на констатираните проблеми;
- създаване на специален фонд за поощрения на магистрати с материални награди;
- въвеждане на централизирана информационна система на съдилищата;
- създаване на комисия към ВСС с конкретни отговорности във връзка с мерките по подобряване взаимодействието на ВСС с

- антикорупционните органи и преодоляване на констатациите в доклада по механизма за сътрудничество и проверка;*
- анализ и оценка на реформата в областта на конкурсите и атестирането;*
  - разгръщане на реформата на съдебната карта, след изтичането на разумен период на наблюдение и съпоставка на резултатите от измерването на натовареността;*
  - провеждане на системни срещи с представители на ИВСС за обсъждане на резултатите от проверките и уеднаквяване на стандартите;*
  - създаване на механизъм за автентична обратна връзка с магистратите и динамично обсъждане на всички засягащи ги въпроси.*

5. Какви конкретно качества считате, че следва да притежават бъдещите председател на ВКС, председател на ВАС и главният прокурор, така че профилът им да съответства на изискванията на закона за заемането на съответната длъжност?

Председателите на върховните съдилища и главният прокурор олицетворяват най-високия професионален и етичен стандарт в професионалната ни общност. Номинирането на личности, чиито професионален опит, персонален интегритет и лични качества покриват предметното съдържание на чл.170, ал.5 ЗСВ ще гарантира утвърждаването им като обединители и авторитети за цялата гилдия. Важно е всеки един от предвидените в нормата критерии да бъде подкрепен с конкретни постижения от професионалния път на предложения магистрат. Тъй като считам съдържания се в закона каталог от качества за достатъчно изчерпателен, бих допълнила единствено изискването за капацитет за генериране на дебат с представителите на останалите власти, другите юридически професии и обществото, като цяло, за утвърждаване на демократичните ценности, за разясняване дейността на магистратурата и за получаване на обратна връзка относно функционирането на съдебната власт.

6. Как бихте постъпили, ако стане невъзможно в следващия ВСС да осъществите концепцията, която сте защитили пред своите колеги - избиратели?

Не съществува възможност да се отклоня от собствените си разбирания за законност и справедливост при упражняване на функциите си като член на ВСС. Ангажиментът, който поемам към колегите си, да се ръководя в действията си само от върховенството на правото и най-добрия интерес на професионалната общност, да утвърждавам независимостта на съдебната власт и отстоявам установяването на вътрешна справедливост в системата, ще намери реализация в стремеж към последователност и ясно мотивиране на изразяваните от мен становища, като член на колегията. Предложените от мен конкретни стъпки по програмата за дейността на Съвета, която съм представила в процедурата по избора, ще положя усилия да бъдат припознати като значими от останалите членове и реализирани в рамките на мандата.

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
ВСС-6704	09-06-2017

Институт за пазарна икономика

1. Считате ли, че трябва да бъде възобновен дебатът за изменение на Конституцията на Република България в посока деполитизиране на Висшия съдебен съвет (ВСС) като гаранция за независимостта на съдебната власт, в това число:

- намаляване на броя на членовете на ВСС, излъчвани от Народното събрание (НС),
- увеличаване на броя на членовете на ВСС в съдийската колегия на съвета, избирани пряко от съдии?

Ако отговорът Ви е положителен, ангажирате ли се като бъдещ член на ВСС да инициирате дискусия между ВСС, представители на законодателната власт и експерти от НПО сектора и академичните среди?

В правовата държава, основана на принципа за разделението на властите, съдебната власт трябва да е независима от другите две власти и органът, който трябва да утвърждава и гарантира тази независимост, е ВСС. За да реализира в пълната функция си да представлява магистратите и да отстоява независимостта им, ВСС следва да се състои в по-голямата си част от съдии, избрани от съдии - Становище № 10 (2007 г.) на Консултативния съвет на европейските съдии към Съвета на Европа. Парламентарната квота, замислена от конституционния законодател като способ за преодоляване капсулирането на съдебната система и осигуряване допълнителна легитимност на органа, чрез представителност, произтичаща от суверена, не следва да бъде премахвана. Тя, обаче, не бива да има блокираща или контролираща роля по отношение на решенията, касаещи статута на магистратите, защото това не дава възможност за реална представителност на магистратурата, която може да се реализира само от членове, избрани от самата нея. Като първа мярка, по първата стратегическа цел на Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система, приета с решение на Народното събрание от 21.01.2015 г. и пътната карта към стратегията, приета с решение на Министерския съвет от 22.04.2016 г. също се предвижда преструктуриране на ВСС, така че решенията по карьерни и дисциплинарни въпроси за съдии да се вземат от колегия включваща мнозинство от съдии, избрани от съдии.

Считам, че следва да бъде продължен дебатът за конституционни промени, в посока намаляване на броя на членовете на ВСС, излъчвани от Народното събрание и увеличаване броя на членовете, избирани от професионалната квота.

2. Считате ли, че през мандата на следващия ВСС (2017-2022 г.) съветът трябва да представя ежемесечен отчет по изпълнение от страна на ВСС на препоръките към България заложи в Механизма за сътрудничество и проверка на Европейската комисия по отношение на слабостите в съдебната реформа и борбата срещу корупцията и организираната престъпност? Ако отговорът Ви е положителен, ангажирате ли се като бъдещ член на ВСС да инициирате дискусия между ВСС, представители на законодателната власт и експерти от НПО сектора и академичните среди?

Публичното отчитане на изпълнението на препоръките, дадени в рамките на Механизма за сътрудничество и проверка, е важно и считам, че ВСС трябва да създаде механизъм за това, с определена периодичност.

3. Какви мерки предвиждате за увеличаване на прозрачността на работата на ВСС, включително и за управлението на ресурсите на съдебната власт?

ВСС трябва да демонстрира най-високо ниво на прозрачност в отношенията си със съдиите и обществото, като развива предвидими, предварително установени процедури и мотивира решенията си. Публичното излъчване на заседанията на ВСС в реално време, като позитивен подход за утвърждаване на прозрачността, следва да продължи. Необходимо е да се осигури приемственост в изпълнението на Комуникационната стратегия на съдебната власт, чиято основна цел е изграждане на ефективна комуникация вътре в структурите на съдебната власт и между нея и външните публики.

4. Считате ли, че през мандата на следващия ВСС (2017-2022 г.) проектът на бюджет на съдебната власт трябва да бъде програмен (а не на исторически принцип, както досега) и да обвързва разходите с конкретни цели и програми на ВСС?

Въвеждането на програмно бюджетизиране за всяка структура от институциите на съдебната власт, ориентирането на бюджета към постигане на резултати и обвързване на финансирането със заложените цели и дейности е изведено като мярка в Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система. ВСС, като отговорна за изпълнението на горната мярка институция, следва да продължи осъществяването на стъпките, предписани в Пътната карта към Стратегията.

5. Ангажирате ли се с прилагане на практика на заложената стратегия за реформа на съдебната карта и в какви посоки виждате възможните оптимизации на системата?

Реформата на съдебната карта е важно предизвикателство, което стои пред следващия състав на ВСС и то следва да намери реализация след разгръщане на системата за оценка на натовареността, която е необходимо да бъде надградена. Особено важен е прекият контакт със съдиите и административните ръководители за генериране на достоверна доказателствена база, преди вземане на решения за промяна броя на съдилищата и магистратите. Съветът следва да положи усилия да убеди съдиите в достоверността на системата и да обезпечи еднаквото ѝ прилагане във всички съдилища. Трябва да се заложи един разумен минимум от време за наблюдение, без да се прибързва или да се действа популистски. По мое мнение, идеята за ново конфигуриране на съдебната карта изисква системен подход, с отчитане на множество фактори и интереси и поглед към глобалния ефект, като се държи сметка и за местните специфики.

6. Ангажирате ли се отчетът на бюджета на съдебната власт да бъде ежемесечен и подробен по примера на отчета за държавния бюджет?

Считам, че един месец е твърде кратък срок за подобно отчитане на бюджет, който в 90 % обема разходи за възнаграждения на персонал и не се отличава с динамиката на държавния бюджет. Прозрачността, публичността и отчетността пред обществото на разходите за съдебната система следва да бъдат отстоявани, но възприемам като по-удачен тримесечният период на отчитане, залегнал в Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система и пътната карта към нея.

7. Ангажирате ли се годишният отчет на бюджета на ВСС да е съпроводен, освен от подробни данни по разходните пера по примера на отчета за държавния бюджет, и от наративен доклад?

Представянето на наративен доклад относно изпълнението на заложените конкретни цели и дейности би спомогнало за утвърждаването на политика на прозрачност в работата на Съвета и за визуализиране на ефикасността (изразходване на средствата за дейности и проекти, носещи най-голяма полза за обществото) и ефективността (изпълняването на дейностите и проектите по възможно най-евтиния начин) на публичните разходи.

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
ВСС-6996	09-06-2017

Център на НПО в Разград

1. Кои три важни стъпки е необходимо да бъдат направени в България, за да се повиши доверието на гражданите в правосъдието и усещането за справедливост, като се наложи истинско върховенство на закона?

- провеждане на системна политика, насочена към различни целеви групи, по опознаване структурата на българската съдебна система и функциите, статута, целите и правомощията на различните ѝ органи;
- активна комуникация на действията по реформиране на съдебната система и нейното усъвършенстване, така че да гарантира защита на правата и законните интереси на гражданите;
- възприемане на високи европейски стандарти в комуникацията на всички нива и координация на дейностите за изграждане на обществено доверие;
- ясно популяризиране в обществото на постиженията на съдебната ни система в Европейска перспектива, изразяващи се в трайно намаляващ брой осъждания на България пред ЕСПЧ;
- въвеждане на откритост, прозрачност и достъпност в работата на съдебните органи, съобразно изискванията на чл.5, ал.2 ЗСВ;
- въвеждане на програмно бюджетиране на дейността на съдебната власт, ориентирането на бюджета към постигане на резултати и обвързване на финансирането със заложените конкретни цели и дейности, с публично отчитане на изпълнението на заложените цели и дейности, с оглед визуализиране на ефикасността (изразходване на средствата за дейности и проекти, носещи най-голяма полза за обществото) и ефективността (изпълняването на дейностите и проектите по възможно най-евтиния начин) на публичните разходи и утвърждаване на прозрачност.

2. Споделете Вашето разбиране за независима съдебна система и в какво се изразява това.

3. Моля, посочете три важни причини да се отстоява пълна съдебна независимост от държавата, при положение, че гражданите плащат на 100% всички разходи за правосъдие (565 млн. лв. е бюджетът за 2017г.)!

Отговор на въпроси 2. и 3.:

Съдийската независимост не е мантия на безнаказаност за съдията, а право на гражданите - граждански елемент на основното човешко право на справедлив процес, по смисъла на чл.6 от ЕКПЧ. Независимостта означава съдията да постановява решенията си по вътрешна убеденост, на базата на закона и доказателствата по делото, свободен от политически, корпоративен, административен или какъвто и да било натиск. Ето защо, независимостта на съда следва да се припознае като ценност от обществото.

В една демокрация, която зачита принципа за разделението на властите, съдебната власт трябва да е независима от другите две власти и органът, който трябва да утвърждава и гарантира тази независимост, е ВСС.

4. Как, според Вас, е необходимо да се (ре)организира структурата и броя на съдилища и прокуратури, за да отговаря на обществените очаквания за справедливо правосъдие? В момента в България има повече от 360 съдилища и прокуратури (от районно до върховно ниво), в които работят 4500 магистрати и 9000 служители.

5. Бихте ли приели за свой личен ангажимент да отстоявате да бъдат ' включени за приоритети в бюджета на съдебната власт за 2018г:

- 1) преразглеждане границите на съдебните райони - съдебна география;
- 2) оптимизиране броя на съдилищата и прокуратурите - съдебна карта;
- 3) въвеждане на електронно правосъдие;
- 4) намаляване на административните разходи и ограничаване на разхищенията.

Отговор на въпроси 4. и 5.:

Реформата на съдебната карта е важно предизвикателство, което стои пред следващия състав на ВСС и то следва да намери реализация след

разгръщане на системата за оценка на натовареността, която е необходимо да бъде надградена. Особено важен е прекият контакт със съдиите и административните ръководители за генериране на достоверна доказателствена база, преди предприемане на стъпки по промяна броя на съдилищата и магистратите. Съветът следва да положи усилия да убеди съдиите в достоверността на системата и да обезпечи еднаквото ѝ прилагане във всички съдилища. Трябва да се заложи един разумен минимум от време за наблюдение, без да се прибързва или да се действа популистски. По мое мнение, идеята за ново конфигуриране на съдебната карта изисква системен подход, с отчитане на множество фактори и интереси, и поглед към глобалния ефект, като се държи сметка и за местните специфики.

В съзвучие със световната тенденция за отпадане на хартиения обмен и използването на технологиите, електронното правосъдие е вече част от законодателството ни. За да може то да бъде осъществено в пълнота и да произведе своя полезен ефект, като приоритет на работата на ВСС следва да се изведе осигуряване на неговата финансова и техническа обезпеченост и предприемане на организационни и обучителни мерки на централно и местно ниво. От особена важност е въвеждането в максимално кратки срокове на централизирана единна информационна система на съдилищата, позволяваща всички процесуални действия на съда и страните да се извършват в електронна форма, която да бъде въведена едновременно във всички съдилища. Успоредно с въвеждането на електронното правосъдие, е важно да се създадат гаранции за достъпа до правосъдие за участниците в процеса, които нямат достатъчно технически познания или не ползват интернет.

6. Как бихте опровергали твърдението за българската съдебна система:

Повишено усещане за корупция, конфликти на интереси и проблеми с етичното поведение на магистратите. Независимо от всички стратегии и доклади по темата положението е драматично. Съдебната система се е превърнала в бастион на семейно правосъдие - усещане за мафия.

Наблюдава се корупционната практика "непотизъм" на всички нива.

Много семейства и роднини работят в един съдебен окръг.

Подобни бомбастични и безадресни изказвания по никакъв начин не допринасят за утвърждаване уважението към институциите в правовата

държава и подобряване публичния облик на съдебната система. Ако авторът на въпроса или на изказването има данни за такива зависимости, правомерният подход е да ги представят на вниманието на компетентните органи, но не приемам подобно обобщаващо обидно отношение към съсловието, което представлявам.

7. Защо според Вас, Кодексът за етично поведение на българските магистрати, не регулира етиката и публичното поведение на съдии и прокурори; не е възпиращ фактор за растеж на корупцията в съдебната система?

Мнозинството от българските магистрати са професионалисти и личности с безукорен интегритет, които не се нуждаят от Кодекс за етично поведение, който да регулира поведението им, защото при тях усещането за свобода и независимост е вътрешно присъщо. Единичните случаи на неправомерно поведение и корупционни практики се схващат като също толкова обидни от съсловието, колкото и от обществото, като цяло.

Съобразно ръководните насоки на Конвенцията на Организацията на обединените нации срещу корупцията, ратифицирана от България на 3.08.2006 г. и в сила за страната ни от 20.10.2006 г., беше създадена вътрешна регулация в борбата срещу корупцията, в това число и относно правозащитните ни органи, като се въведе Кодекс за етично поведение на българските магистрати, дисциплинарна отговорност при нарушение на същия, деклариране на обстоятелства, касаещи имотното състояние на лицата или потенциален конфликт на интереси. Следва да се укрепи функционалността на ИВСС, като независим орган, способен да изпълнява дейността си по проверките за почтеност и за конфликт на интереси на магистратите ефективно и без външна намеса или неправомерен натиск. Специално внимание следва да се обърне на обучението на персонала, за да се осигури изграждането на капацитет за обобщаване и анализиране на информация от разнообразни източници и съвместно изпълнение на задълженията за проверки.

Би могло да се помисли и за специфично обучение на магистратите за разпознаване на корупционния риск в дейността им и утвърждаване на добри практики за вътрешна устойчивост, с оглед адекватна превенция.

Важно е да се поддържа високо ниво на възнагражденията на магистратите, като доказана антикорупционна мярка, и се гарантира

своевременното актуализиране на възнагражденията им и поощряването на професионалното усърдие с материални награди.

8. Необходимо ли е да се оцени ролята на следствените органи в съдебната система на България за последните 10 години? Защо?

Смятам, че следва да се направи задълбочен анализ на дейността и ролята на следствените органи, с оглед пълноценно използване на капацитета на работещите там магистрати, с цел повишаване ефективността на разследването в досъдебната фаза на наказателния процес, което има пряка връзка с качеството на правосъдието.

9. Смятате ли за правилно следователите в България да имат самостоятелна квота във ВСС (само те да избират свой представител за член), след като следствието е част от прокуратурата (от 2007г.)? Защо?

Да. Дотолкова, доколкото следователите представляват отделна правна професия в структурата на органите на съдебната ни власт, а Съветът на съдебната власт трябва да представлява магистратите, намирам за удачно те да имат свой представител във ВСС.

10. Как бихте оценили дейността на административните съдилища в България, 10 години след създаването им (2007г.)?

Бих оценила изцяло положително дейността на административните съдилища. В тези съдилища беше изграден устойчив потенциал за срочно и качествено правосъдие. Техните постижения в срочността на разглеждане на делата ни нареждат на четвърто място сред страните от ЕС, съгласно информационното табло по правосъдие за 2017 г. Дейността на административните съдилища е оценявана високо и в рамките на Механизма за сътрудничество и проверка.

11. Необходимо ли е, според Вас, административните съдии да имат самостоятелна квота във ВСС, по модела на следователите? Защо?

Не, не смятам, че е необходимо, тъй като административните съдии, както и съдиите от общите съдилища, осъществяват правораздавателни функции, имат еднакви правомощия и сходни проблеми.

12. Смятате ли за правилно решение ВСС да има самостоятелна и „независима“ политика в международните отношения, без да има съгласуване и координация с Министъра на правосъдието? Защо?

ВСС не разполага с правомощия да изразява волята на страната ни в международните отношения, нито да развива самостоятелна и независима външна политика. Конституционното устройство на държавата ни я определя като парламентарна република, като Парламентът има правомощието да ратифицира и денонсира международни договори - чл.85 от Конституцията, а Министерският съвет ръководи и осъществява външната политика на страната ни, в съответствие с Конституцията и законите - чл.105 от Конституцията.

Горните органи и ВСС имат съвсем различни властови сфери на компетентност, без припокриване на правомощия в областта на външната политика. Поддържам, обаче, че по въпроси, които касаят съдебната реформа, представителите на другите власти е препоръчително да съгласуват становищата си с представители на ВСС, което взаимодействие би имало преки ползи за повишаване авторитета на държавата в международен план.

ВИСШ СЪДЕБЕН СЪВЕТ	
Регистрационен индекс	Дата
ВСС-7159	09-06-2017

Български институт за правни инициативи

1. Смятате ли, че към настоящия момент България е изпълнила изискванията по 6-те показателя по Механизма за сътрудничество и проверка (Cooperation and Verification Mechanism) и наблюдението следва да отпадне?

Механизмът за сътрудничество и проверка е доказал своята ефективност в осигуряването на необходимата независима външна диагностика на проблемите и силен политически мотив за реформа.

Към настоящия момент България не е изпълнила изцяло изискванията по всички показатели по Механизма за сътрудничество и проверка, поради което не считам че наблюдението над страната ни може да отпадне. Въпреки това, считам, че съдебната ни система притежава капацитет за преодоляване на негативите и изпълнение на препоръките и ВСС следва да припознае своята роля в този процес и набележи конкретни мерки, съобразно правомощията си, което да гарантира отпадане на нуждата от продължаване на наблюдението по Механизма за сътрудничество и проверка.

2. С решение на ВСС по протокол № 53/13.12.2012 г. бе създаден Граждански съвет към Висшия съдебен съвет. Според Вас, необходимо ли е Гражданският съвет да продължи дейността си по този начин и занапред?

Да

3. По какви въпроси изобщо ВСС следва да работи с неправителствения сектор - включително организации извън Гражданския съвет?

Организациите от неправителствения сектор са по-добре поставени от ВСС по отношение контакта с обществото и могат да предоставят добра обратна връзка за публичните очаквания към съдебната система и нейното

функциониране. Освен това, те разполагат с експертен капацитет в разнообразни области, с които могат да подпомагат работата на Съвета.

4. Намирате ли за последователна политиката на този Висш съдебен съвет при избора на административни ръководители в органите на съдебна власт? Считате ли, че тези назначения се основават само и единствено на законовите изисквания и качествата на кандидатите или има и други фактори?

Извършването на назначения на административни ръководители по прозрачен начин и единствено въз основа на качествата на кандидатите е ключово за способността на ВСС да се утвърди като независим орган, ползващ се с доверието на магистратите и обществото.

Понякога за обективния наблюдател беше трудно да проследи логиката на някои от взетите, или невзетите, решения по избори на ръководители на съдилища от сега действащия ВСС. В някои случаи съдийското самоуправление беше игнорирано от действията на органа.

5. Можете ли да дадете ясен пример за приложима и ефективна антикорупционна мярка в съдебната власт?

Съобразно ръководните насоки на Конвенцията на Организацията на обединените нации срещу корупцията, ратифицирана от България на 3.08.2006 г. и в сила за страната ни от 20.10.2006 г., беше създадена вътрешна регулация в борбата срещу корупцията, в това число и относно правозащитните ни органи, като се въведе Кодекс за етично поведение на българските магистрати, дисциплинарна отговорност при нарушение на същия, деклариране на обстоятелства, касаещи имотното състояние на лицата или потенциален конфликт на интереси. Следва да се укрепи функционалността на ИВСС, като независим орган, способен да изпълнява дейността си по проверките за почтеност и за конфликт на интереси на магистратите ефективно и без външна намеса или неправомерен натиск. Специално внимание следва да се обърне на обучението на персонала, за да се осигури изграждането на капацитет за обобщаване и анализиране на информация от разнообразни източници и съвестно изпълнение на задълженията за проверки.

Би могло да се помисли и за специфично обучение на магистратите за разпознаване на корупционния риск в дейността им и утвърждаване на добри практики за вътрешна устойчивост, с оглед адекватна превенция.

Важно е да се поддържа високо ниво на възнагражденията на магистратите, като доказана антикорупционна мярка, и се гарантира своевременното актуализиране на възнагражденията им и поощряването на професионалното усърдие с материални награди.

6. Какво е мнението Ви за това бюджетът на съдебната власт да се изготвя на принципа на програмното бюджетиране?

Въвеждането на програмно бюджетиране за всяка структура от институциите на съдебната власт, ориентирането на бюджета към постигане на резултати и обвързване на финансирането със заложен цели и дейности е изведено като мярка в Актуализираната стратегия за продължаване на реформата в съдебната система, приета с решение на Народното събрание от 21.01.2015 г. ВСС, като отговорна за изпълнението на горната мярка институция, следва да осигури приемственост в стъпките, предписани в Пътната карта към Стратегията., приета с решение на МС от 22.04.2016 г.

Въвеждане на програмно бюджетиране на дейността на съдебната власт, с публично отчитане на изпълнението на заложените цели и дейности, е значимо за визуализиране на ефикасността (изразходване на средствата за дейности и проекти, носещи най-голяма полза за обществото) и ефективността (изпълняването на дейностите и проектите по възможно най-евтиния начин) на публичните разходи и утвърждаване на прозрачност.

7. Тази година се навършват 25 години от Европейската конвенция за правата на човека в България. Съгласно чл. 130а ал. 2, т. 3 от Конституцията пленумът на ВСС "организира квалификацията на съдиите, прокурорите и следователите". Ако бъдете избран за член на ВСС, какво ще направите за повишаване знанията и квалификацията на

магистратите и в частност на прокурорите и следователите относно познаване практиката на Европейския съд по правата на човека?

Запознаването на българските магистрати с практиката на ЕСПЧ ще превърна в моя лична и институционална мисия, ако бъда избрана за член на съвета. Дългогодишният ми опит като преподавател в НИП ме е направил чувствителна към нуждите на магистратите от обучение, а възможността да работя в продължение на две години като юрист в българския отдел в регистратурата на ЕСПЧ ми е осигурила вътрешен поглед върху работата на най-авторитетната институция в областта на защита на човешките права и една по-различна перспектива, както към правото по Конвенцията, така и към вътрешното ни право. За мен е важно да продължа да мултиплицирам този свой опит.

Като важна тема в концепцията си за работата на ВСС съм извела необходимостта от запознаване на колегията с годишния доклад на министъра на правосъдието, който той представя пред Народното събрание, по силата на решение на Народното събрание, прието на 21.09.2012 г., относно постановените срещу България решения на ЕСПЧ. Субсидиарността на системата на защита по Конвенцията предполага полагане на усилия проблемите да бъдат преодолявани първо на национално ниво. Предлагам обсъждане на доклада във ВСС, като се дават подробности и за вътрешните решения и производства, и създаване на работна група, която да очертае конкретни мерки за отстраняване на констатираните проблеми, свързани със съдебната практика или подготвяне на законодателни предложения, които да бъдат представяни на Министерския съвет, чрез Министъра на правосъдието.